

روش های برآورد اندازه جمعیت های پنهان

مهدی مرادی نظر

(دکترای تخصصی اپیدمیولوژی، استادیار گروه اپیدمیولوژی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه)

www.ketab.ir

با همکاری دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

ویراستار ادبی:

مهرین امینی

سرشناسه	مرادی نظر، مهدی، ۱۳۶۳-
عنوان و نام پدیدآور	روش های برآورد اندازه جمعیت های پنهان/ مهدی مرادی نظر، با همکاری دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه ؛ ویراستار [صحیح: ویراستار] علمی - ادبی مهین امینی.
مشخصات نشر	انقلاب: آناتپ، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	[۱۳۵] ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۹۲۱-۷۸-۲
وضعیت فهرست نویسی	فیها
پادداشت	واژه نامه.
پادداشت	کتابنامه: ص. [۱۲۹] - ۱۳۲.
پادداشت	نمایه.
موضوع	آمارگیری نمونه ای -- روش شناسی
موضوع	Sampling (Statistics) -- Methodology
موضوع	تحقیق -- روش های آماری
موضوع	Research -- Statistical methods
موضوع	تحقیق کیفی -- روش شناسی
موضوع	Qualitative research -- Methodology
شناسه افزوده	امینی، مهین، ۱۳۶۰، ویراستار
شناسه افزوده	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان کرمانشاه
شناسه افزوده	Kermanshah University of Medical Sciences Health Services
رده بندی کنگره	Q۲۷۴/۴
رده بندی دیویی	۵۱۹/۵۲
شماره کتابشناسی ملی	۷۵۲۰۵۵۲
وضعیت رکورد	فیها

روش های برآورد اندازه جمعیت های پنهان

انتشارات آناتپ

مهدی مرادی نظر

مهین امینی

۲۰۰

۱۳۹۹

اول

۹۷۸-۶۰۰-۹۹۲۱-۷۸-۲

۵۹۰۰۰ تومان

عنوان

ناشر

مولفین

ویراستار ادبی

شمارگان

سال چاپ

نوبت چاپ

شابک

قیمت

این اثر مشمول قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۱۱/۱۱ است.
انتشار و کپی برداری تمام یا قسمتی از این اثر بدون اجازه ناشر مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

مرکز بخش انتشارات آناتپ: تهران، میدان انقلاب، ابتدای کارگر شمالی، کوچه رستم، پلاک ۲۱، واحد ۲

فهرست مطالب

۱۳	فصل اول: مقدمه
۱۵	۱-۱- پیشگفتار فصل اول
۱۶	۲-۱- جمعیت‌های پنهان
۱۷	۳-۱- نمونه‌گیری
۱۸	۴-۱- روش‌های نمونه‌گیری و برآورد جمعیت‌های پنهان
۱۹	۵-۱- چگونه بهترین روش را برای جمعیت‌های پنهان انتخاب کنیم
۲۰	۶-۱- جمع‌بندی فصل اول
۲۱	منابع فصل اول
۲۳	فصل دوم: روش نمونه‌گیری پاسخ محور
۲۴	۱-۱- تاریخچه روش‌های نمونه‌گیری ارجاعی زنجیره‌ای
۲۵	۲-۱- تعاریف اصطلاحات رایج در RDS
۲۹	۳-۱- نحوه انجام و کارکرد RDS
۳۲	۴-۱- پیش‌فرض‌های RDS
۳۲	۱-۲- فرضیه‌های کاربردی
۳۴	۲-۲-۴- فرضیه‌های تحلیلی
۳۵	۵-۲- حجم نمونه
۳۶	۱-۲-۱- محاسبه حجم نمونه برای برآورد شیوع نقطه‌ای
۳۶	۲-۲-۱- محاسبه حجم نمونه برای بررسی تغییرات در برآورد باگذشت زمان
۳۸	۶-۲- خطاها و محدودیت‌های RDS و روش برخورد با آن
۴۰	۷-۲- نحوه اجرای RDS در نرم‌افزار
۴۰	۱-۲-۱- ماهیت داده‌های RDS
۴۱	۲-۲-۱-۲- دستورالعمل
۴۳	۸-۲- جمع‌بندی فصل دوم
۴۴	منابع فصل دوم

فصل سوم: روش صید - باز صید ۴۵

- ۱-۳- تاریخچه روش صید- باز صید ۴۶
- ۲-۳- پیش فرض ها و شرایط مورد نیاز ۴۷
- ۱-۲-۳- یکسان بودن تعریف مورد در تمام منابع و ثابت ماندن آن در تمام مراحل مطالعه ۴۷
- ۲-۲-۳- هدف از انجام مطالعه و نحوه تفسیر و تحلیل: ۴۷
- ۳-۲-۳- بسته بودن جامعه از نظر تولد، مرگ و میر و مهاجرت: ۴۸
- ۴-۲-۳- توجه به تعداد منابع و قابل اعتماد بودن و تعیین ارتباط یا عدم ارتباط آن ها با یکدیگر ۴۸
- ۵-۲-۳- عدم ارتباط و وابستگی مثبت و منفی در بین منابع مورد مطالعه: ۴۸
- ۶-۲-۳- شانس برابر برای تمام واحدهای نمونه گیری در هر بار نمونه گیری: ۴۹
- ۷-۲-۳- وجود همپوشانی بین منابع مختلف نمونه گیری: ۵۰
- ۸-۲-۳- بالا بودن ارزش اخباری مثبت منابع اطلاعاتی: ۵۰
- ۳-۳- کاربردهای روش صید - باز صید ۵۰
- ۱-۳-۳- مطالعات صید باز صید به روش مستقیم ۵۰
- ۲-۳-۳- مطالعات صید باز صید به روش غیرمستقیم ۵۲
- ۴-۳- خطاها و محدودیت های روش صید باز صید و روش برخورد با آن ها ۵۳
- ۵-۳- نحوه محاسبه روش غیرمستقیم ۵۴
- ۱-۵-۳- محاسبه درصد پوشش منابع مختلف ۵۶
- ۲-۵-۳- محاسبه شیوع در مطالعات صید- باز صید ۵۷
- ۶-۳- نحوه ورود اطلاعات و اجرا در نرم افزار ۵۷
- ۷-۳- مثال ۶۱
- ۸-۳- جمع بندی مطالب فصل سوم ۶۱
- منابع فصل سوم ۶۶

فصل چهارم: روش متقاطع ۶۹

- ۱-۴- تاریخچه روش متقاطع ۷۰
- ۲-۴- نحوه کارکرد مدل متقاطع ۷۱
- ۳-۴- خطاها و محدودیت های روش متقاطع ۷۲
- ۴-۴- نحوه محاسبه و کارکرد مدل متقاطع ۷۴
- ۵-۴- حجم نمونه ۷۵
- ۶-۴- نحوه ورود اطلاعات و اجرای آن در نرم افزار ۷۶
- ۷-۴- جمع بندی مطالب فصل چهارم ۷۷
- منابع فصل چهارم ۷۸

فصل پنجم: روش‌های شمارش بریده ۷۹

- ۱-۵- تاریخچه روش‌های شمارش بریده ۸۰
- ۲-۵- نحوه انجام و کارکرد ۸۱
- ۳-۵- پیش‌فرض‌ها و محدودیت‌های روش شمارش بریده ۸۳
- ۴-۵- محاسبات و روش‌های آماری ۸۵
- ۱-۴-۵- روش ارزشیابی و روایی مدل ۸۵
- ۱-۴-۵- محاسبه فاصله اطمینان ۸۵
- ۳-۴-۵- نحوه‌ی کنترل ناهمگنی ۸۵
- ۵-۵- حجم نمونه ۸۶
- ۵-۶- نحوه ورود اطلاعات و اجرا در نرم‌افزار ۸۶
- ۷-۵- جمع‌بندی مطالب فصل پنجم ۹۱
- منابع فصل پنجم ۹۲

فصل ششم: روش بسط شبکه‌ای ۹۳

- ۱-۶- تاریخچه روش بسط شبکه‌ای ۹۴
- ۲-۶- نحوی محاسبه و کارکرد روش ۹۵
- ۳-۶- روش‌های برآورد بسط شبکه‌ای ۹۷
- ۱-۳-۶- روش فراوانی ۹۷
- ۲-۳-۶- روش احتمالی ۹۸
- ۳-۳-۶- روش حداکثر درست‌نمایی ۹۸
- ۴-۳-۶- شبکه اجتماعی ۹۹
- ۵-۳-۶- روش مستقیم ۱۰۰
- ۶-۳-۶- روش غیرمستقیم ۱۰۱
- ۴-۶- محدودیت‌ها و خطاهای روش بسط شبکه‌ای و برخورد با آن‌ها ۱۰۲
- بیش‌فرض اول ۱۰۲
- بیش‌فرض دوم ۱۰۲
- بیش‌فرض سوم ۱۰۲
- ۱-۴-۶- روش انتقال اطلاعات (خطای انتقال) ۱۰۳
- ۲-۴-۶- اندازه شبکه نسبی ۱۰۴
- ۳-۴-۶- خطای حصار (اثرات موانع) ۱۰۵
- ۴-۴-۶- خطای سوگیری گزارش‌دهی ۱۰۵
- ۵-۴-۶- خطای کم‌یادآوری افراد شبکه اجتماعی ۱۰۵

پیشگفتار

جلوگیری از گسترش رفتارهای پرخطر و طغیان نسبتاً ناگهانی بیماری در جمعیت‌های پرخطر و پنهان نیازمند شناسایی و دادن خدمات مشاوره و در صورت امکان برطرف کردن مشکلات این‌گونه جمعیت‌ها می‌باشد. کاهش رفتارهای پرخطر در جمعیت‌های حساس و پنهان با برگزاری چند همایش در سال و برپایی یک نمایشگاه و چند نطق تلویزیونی ممکن نیست و نیازمند یک استراتژی قوی می‌باشد. اجرای یک برنامه موفق برای پیشگیری شامل چهار مرحله است که مرحله اول فراهم کردن بستر و سازوکاری برای به دست آوردن آمار و اطلاعات درست و دقیق در مورد مشکل است؛ مرحله بعد آموزش افراد، مرحله سوم پیگیری و آخرین مرحله حمایت از افراد است؛ بنابراین با توجه به اینکه اولین مرحله برای یک برنامه‌ریزی بلندمدت به دست آوردن آمار و اطلاعات درست و دقیق است نیاز است برآوردی از تعداد افراد جمعیت‌های پرخطر و پنهان داشته باشیم. نیاز به برنامه‌ریزی و اهمیت برآورد جمعیت پنهان در چند سال گذشته یکی از دلایل گسترش روش‌های نمونه‌گیری و برآورد جمعیت‌های پنهان در ایران و سراسر جهان بوده است. با توجه به ویژگی‌های خاص جمعیت‌های پنهان که نمونه‌گیری و روش‌های برآورد خاصی را جهت جمع‌آوری اطلاعات می‌طلبد این روش‌ها گسترش زیادی پیدا کردند.

با توجه به این موضوع که تعیین اندازه‌ی جمعیت‌های پنهان از اهمیت زیادی برخوردار است و تنوع روش‌های برآورد در چنین گروه‌های جمعیتی، نویسندگان کتاب پیش رو را در ۷ فصل باهدف تعیین اندازه‌ی جمعیت‌های پنهان گردآوری کرده‌اند و امیدوارند که این کتاب بتواند در زمینه‌ی مختلف از جمله نگارش تحقیقات و مطالعات پژوهشی برای مخاطبین مفید واقع شود. همچنین از همکاران و دوستان خواهشمند است که انتقادات و پیشنهادات ارزشمند خود را با نویسندگان در میان بگذارند که موجب سپاسگزاری خواهد بود.

مهدی مرادی نظر

m.moradinazar@gmail.com